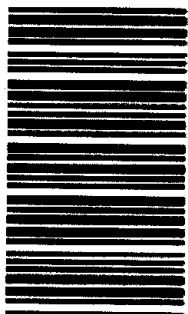

729

F

729F

نام
نام خانوادگی
محل امضاء

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

آزمون دانش‌پذیری دوره‌های فراگیر «کارشناسی ارشد» دانشگاه پیام نور

رشته‌ی تاریخ - تاریخ ایران اسلامی (کد ۱۱۵)

مدت پاسخگویی: ۱۲۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۷۵

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	فلسفه تاریخ	۱۵	۱	۱۵
۲	نقد و بررسی تاریخ ایران از سقوط ساسانیان تا آغاز حکومت عباسی	۱۵	۱۶	۳۰
۳	زبان عربی (قرائت متون تاریخی به زبان عربی)	۱۵	۳۱	۴۵
۴	زبان خارجی (۱) با تکیه بر نثر و متون تاریخی	۳۰	۴۶	۷۵

آذر ماه سال ۱۳۹۲

نمره منفی ندارد.
استفاده از ماشین حساب مجاز نمی‌باشد.

- ۱- کدام مورد ویژگی منحصر به فرد تاریخ محسوب می شود؟
 (۱) حاکم بودن فرآیند بر آن
 (۲) غیرقابل تکرار بودن
 (۳) نداشتن وحدت توالی تصادفی
 (۴) قاعده‌مندی ادوار و تکرارپذیری
- ۲- تاریخ به چه شرطی قابل فهم بهتر است؟
 (۱) ضرورت و تندبیر امور تلقی شود.
 (۲) کنش‌های رو به سوی گذشته فرض شود.
 (۳) سلسله‌ای از لحظات دانسته شود.
 (۴) دریافت حقیقت‌های شناخته نشده منظور باشد.
- ۳- تفاوت تاریخ با جامعه‌شناسی در کدام مورد دیده می شود؟
 (۱) موضوع مورد مطالعه
 (۲) نگرش واحد نسبت به زمان
 (۳) داشتن دیدی ایستا از جامعه
 (۴) تثبیت قوانین برای واقعیت‌ها
- ۴- مهمترین نقش‌های «فعل داستان‌گویی» کدام گزینه است؟
 (۱) راوی - محل - شنونده
 (۲) راوی - ماجرا - شنونده
 (۳) راوی - شخصیت‌ها - شنونده
 (۴) شخصیت - ماجرا - محل
- ۵- «معرفت دست دوم» دارای چه ویژگی‌هایی است؟
 (۱) ساختاری - کلامی - ذهنی (۲) ساختاری - تجربی - ذهنی
 (۳) غیرمادی - ذهنی - تجربی (۴) جزئی - تجربی - غیرمستقیم
- ۶- چه زمانی حکم تاریخی قطعی انگاشته می شود؟
 (۱) همه استدلال‌ها به دقت ارزیابی شوند.
 (۲) نیازمند تأیید شاهد نباشد.
 (۳) دارای گزاره‌های بدیهی باشد.
 (۴) به وسیله منطق، محاسبه و آزمایش مشاهده شوند.
- ۷- کدام مورد، از ماهیت شواهد تاریخی محسوب نمی شود؟
 (۱) نامحتمل بودن
 (۲) معرفت غیرمستقیم
 (۳) محدودیت مشاهده
 (۴) وضوح گزاره‌های سیاسی تاریخی
- ۸- نقطه ضعف اغلب مورخان در چه امری است؟
 (۱) نقل موارد مهم و سرگرم‌کننده و هیجان‌انگیز
 (۲) دور شدن سهوی از دستیابی به حقیقت
 (۳) جذب کشفیات جدید شدن
 (۴) فراموش کردن مطالب مرتبط
- ۹- در چه صورتی آثار مورخ افسانه‌پردازی خواهد بود؟
 (۱) تفسیر نادرست از شواهد
 (۲) نوشتن تاریخ بدون شواهد
 (۳) نادیده گرفتن تجارب انسان‌های متفاوت
 (۴) دوری از تفسیر درباره مسائل اجتماعی
- ۱۰- تاریخ شفاهی به گشودن کدام یک از بخش‌ها در حوزه مطالعات تاریخی کمک می کند؟
 (۱) رجال‌شناسی تاریخی (۲) تاریخ اجتماعی
 (۳) جغرافیای تاریخی (۴) تاریخ سیاسی - فردی
- ۱۱- تکنیک‌های درک شواهد تاریخی با چه مسئله‌ای رشد زیادی کرد؟
 (۱) رونق یافتن متون تاریخ شفاهی
 (۲) پیدا شدن بقایای تمدن‌های قدیم
 (۳) پیدا شدن حوزه مطالعات جغرافیای تاریخی
 (۴) گشایش آرشیه‌های دولتی به روی مورخان
- ۱۲- چه امری در تاریخ آن را شایسته توجه می کند؟
 (۱) ارتباط با انسان‌ها (۲) ارتباط با نظام‌های کاری
 (۳) تغییر یا تفاوت (۴) ناگهانی و غیر محتمل بودن
- ۱۳- طول مدت یک رویداد چقدر است؟
 (۱) تقسیم یک رویداد به حوادث کوچکتر ابعاد آن را تعیین می کند.
 (۲) یک رویداد می تواند تا بی نهایت امتداد داشته باشد.
 (۳) ترسیم خطی قاطع در یک رویداد آسان نیست.
 (۴) ابعاد یک رویداد اندازه آن را تعیین می کنند.
- ۱۴- «برودل» چه سبکی را در تاریخ‌نگاری مورد توجه قرار دارد؟
 (۱) توجه و تمرکز به پیوستگی‌ها در تاریخ به جای تغییرات
 (۲) توجه به نوسان‌های پدیدارهای اقتصادی
 (۳) بهره‌گیری از پدیده‌های اجتماعی در حال تغییر
 (۴) غافل نبودن از رخداد مسائل زودگذر تاریخ
- ۱۵- کدام گزینه از عناصر حوزه تاریخ نیست؟
 (۱) امور مهم فرهنگی و انتقال فرهنگی
 (۲) انسان‌هایی که تنها و با خود زندگی می کنند.
 (۳) اموری چون عادات کاری و حوزه‌های هنری
 (۴) مقوله‌هایی چون تربیت فرزند - طلاق - معماری و موسیقی

- ۱۶- اردای ویراننامه چه چیزی را به تصویر می کشد؟
 (۱) درون انسان و نفس بشری
 (۲) حکایات و حوادث بهشت و دوزخ
 (۳) زندگی پر زرق و برق دربار
 (۴) جامعه گناه آلود آکنده از جو و فساد اواخر ساسانی
- ۱۷- به کدام طبقه در دوره‌ی ساسانی «وستریوشان» می گویند؟
 (۱) روحانیان و موبدان که از منزلت بالایی برخوردار بودند.
 (۲) طبقه دبیران که در جایگاهی فروتر از ارتشتاران بودند.
 (۳) منسوبان خاندان سلطنتی که دومین طبقه ممتاز جامعه بودند.
 (۴) پیشه‌وران در شهرها و کشاورزان در دهات که پست‌ترین طبقات اجتماعی بودند.
- ۱۸- چرا شاپور دوم نسبت به عیسویان بدگمان بود و آنان را در بین‌النهرین قلع و قمع کرد؟
 (۱) کنستانتین به عیسویت پیوسته بود و می‌ترسید مسیحیان به یاریش بشتابند.
 (۲) آنان به عمد به تخریب آتشکده‌های زرتشتیان در منطقه پرداخته بودند.
 (۳) آنان مخالفان فراری پادشاه را در بین خود جا داده بودند.
 (۴) آنان از حکومت روم پشتیبانی کرده بودند
- ۱۹- در فرهنگ عربی «حی» به چه مفهومی است؟
 (۱) به قبایلی گفته می‌شد که در اطراف مکه ساکن بودند.
 (۲) مجموع چند چادر که ساکنانش پیوند خویشاوندی دارند.
 (۳) به اعرابی گفته می‌شود که از کوچ‌نشینی دست برداشته بودند.
 (۴) مجموع قبایلی که استقلال داشته و در پیوندها شرکت نمی‌کردند.
- ۲۰- چه عاملی سبب اصلی گرویدن اعراب به آیین مسیحیت شد؟
 (۱) حمله و تسلط روم به مناطق عرب‌نشین
 (۲) اختلاف با یهودیان و منازعات دائمی با آنان
 (۳) گرویدن غسانیه‌ها به عیسویت دلیل عمده بود
 (۴) اختلاف مذهبی در روم و مهاجرت پیروان مذهب یعقوبی
- ۲۱- پیامبران دروغین پس از حجة الوداع (در زمان پیامبر) چه کسانی بودند و در کدام مناطق ادعای نبوت کردند؟
 (۱) اسود عنسی در یمن، مسیلمه در یمامه، طلحه در نجد
 (۲) طلحه در عراق، اسود عنسی در یمان، مالک بن نویره در یمن
 (۳) علاء ابن حضرمی در عراق، اسود عنسی در یمان، سجاح در یمن
 (۴) علاء ابن حضرمی در یمان، سجاح در یمن، مالک بن نویره در نجد
 دو تن از نزدیکان پیامبر که در جنگ موتنه کشته شدند؟
- ۲۲- (۱) اسامه ابن زید و سعد بن عباده
 (۲) عباس ابن مطلب و سلمان فارسی
 (۳) زید بن حارثه و جعفر بن ابی طالب
 (۴) زبیر بن عوام و عبدالرحمن بن عوف
- ۲۳- از نظر دکنتر زرین کوب سبب آمدن خالد به عراق که جنگ‌ها و فتح‌های بعدی مسلمانان از میان آن پدید آمد چه بود؟
 (۱) جنگ‌های میان قبایل بکرین وائل و دولت حیره
 (۲) دستور خلیفه برای حمله به دولت ساسانی
 (۳) تنبیه اعراب عراق و هم پیمانان اهل رده
 (۴) اقدام خودسرانه‌ی وی
- ۲۴- چرا بهمن جادویه پس از پیروزی واقعه جسر از تعقیب دشمنان دست برداشت؟
 (۱) عبدالله بن مرثد برای گرفتن انتقام ابوعبیده سر جسر را بریده بود.
 (۲) مثنی دلاورانه از نیروهای شکست خورده عرب محافظت کرد.
 (۳) خبر رسید که باز در تیسفون اختلاف پدید آمده است.
 (۴) دو تن از سرداران ایرانی به دست مثنی کشته شدند.
- ۲۵- «یوم اعشار» به چه مناسبت نام جنگ گذاشته شده است؟
 (۱) ده برابر همیشه به غازیان غنیمت رسید.
 (۲) نیروی دشمن ده برابر نیروی مسلمانان بود.
 (۳) سپاه دشمن در دسته‌های ده‌تایی حمله می‌کرد.
 (۴) برخی اعراب یک تنه ده تن یا بیشتر را کشته بودند.
- ۲۶- «لیلة الهریر» به چه حادثه‌ای اطلاق می‌شود؟
 (۱) شبی که فردای آن فتح‌الفتوح رخ داد.
 (۲) به شبی که به هنگام جنگ جلولاء توفانی سهمگین برخاست.
 (۳) نام اولین شب بعد از جنگ قادسیه که سپاه اسلام به آرامش گذراند.
 (۴) به شبی که در جنگ قادسیه هیچکس از دو طرف نیاسود و جنگ ادامه داشت.

- ۲۷- نام دیگر فتح نهاوند چیست؟
 (۱) واقعه جسر (۲) فتح الفتوح (۳) فتح قادسیه (۴) جنگ جلولاء
- ۲۸- میراث خلافتی که از خلیفه سوم به خلیفه چهارم رسید چه بود؟
 (۱) خزانه‌ای پر ثروت که به آن بیت‌المال می‌گفتند و در اختیار خلیفه بود.
 (۲) یک مملکت وسیع آشفته و یک عده رؤسای ناراضی و غالباً صاحب داعیه.
 (۳) سرزمین ثروتمند و گسترده‌ای که از مصر تا ترکستان را شامل می‌شد.
 (۴) شام در دست معاویه بن ابی سفیان بود و از بیعت نیز امتناع داشت.
- ۲۹- کدام عبارت در مورد دولت اموی صحیح است؟
 (۱) در دولت اموی فتوحات اسلام متوقف شد.
 (۲) دولت موروثی اموی دولت عربی محض محسوب می‌شود.
 (۳) دولت اموی با شکوه‌ترین دولت اسلامی به حساب می‌آید.
 (۴) دولت اموی در تبلیغ اسلام در سرزمین‌های دور دست چون چین پیشگام بوده است.
- ۳۰- کدام یک از شهرهای زیر با مسلمانان از در صلح درآمدند؟
 (۱) مرو (۲) ری (۳) فارس (۴) استخر

زبان عربی (قرائت متون تاریخی به زبان عربی)

- ■ عین الأصح و الأدق في الجواب للترجمة أو التعريب أو المفهوم (۳۱ - ۴۳)
- ۳۱- « بینما كنت جالساً في نادي قومي أقبل رجل منا حتى وقف علينا فقال: إني رأيت ركبة ثلاثة مروا عليّ آنفاً، إني لأراهم محمداً (ص) و أصحابه!»:
 (۱) در این بین که در محل اجتماع مردم نشسته بودم، آن مرد بسوی ما آمد، آنگاه گفت: به درستی که من سوارکارانی را دیدم که با سرعت از کنارم گذشتند، به گمانم آنها محمد (ص) و یارانش باشند!
 (۲) در حالیکه در مجلس قوم خویش نشسته بودم، مردی بسوی ما آمد تا آنجا که کنار ما ایستاد، پس گفت: سه سوار را دیدم که هم‌اکنون از کنارم گذشتند، یقین دارم که محمد (ص) و یارانش هستند!
 (۳) هنگامیکه در میان قوم نشسته بودم، مردی را دیدم که بسوی ما آمده، در حالیکه ایستاده بود گفت: سه مسافر را دیدم که حالا از کنارم عبور کردند، به نظر می‌رسد که آنها محمد (ص) و یارانش باشند!
 (۴) آنگاه که با قوم خویش جلسه‌ای داشتیم، مردی بسوی ما می‌آمد، وقتی نزد ما رسید، ایستاد و گفت: همین الآن سوارانی را دیدم که با عجله از اینجا عبور کردند، شاید آنها محمد (ص) و اصحابش هستند!
- ۳۲- « لما سار عتبة شيعه الخليفة فقال له: إن إخوانك من المسلمين قد غلبوا على الحيرة و ما يليها و عبرت خيلهم الفرات و وطنت أرض بابل!»:
 (۱) چون عتبه عزم رفتن کرد خلیفه به او قوت قلب داده گفت: برادران مسلمانان حیره و مناطق اطراف آن را گرفته‌اند و سوارکاران آنها از فرات عبور کرده وارد سرزمین بابل شده‌اند!
 (۲) وقتی عتبه حرکت کرد خلیفه او را مشایعت نمود، آنگاه به او گفت: برادرانت از مسلمانان برحیره غلبه کرده‌اند و سوارکارانشان از فرات عبور کرده قدم به سرزمین بابل گذاشته‌اند!
 (۳) آنگاه عتبه تصمیم به رفتن گرفت و خلیفه او را بدرقه کرد و چنین گفت: برادران مسلمان تو بر حیره و اطراف آن حیره گشتند و سپاهیان آنها از رود فرات گذاشته‌اند و اکنون وارد بابل شده‌اند!
 (۴) زمانی که عتبه راهی شد خلیفه نیز با او حرکت کرد تا بدرقه‌اش کند در حالیکه می‌گفت: برادرانت از بین مسلمانان بر حیره و سرزمینهای اطراف آن مسلط گردیدند و لشکرشان از فرات عبور کرده هم اکنون پا به بابل گذاشته‌اند!

۳۳- « في هذه المدينة جامع ليس في معمور الأرض مثله، و فيه من السّواري الكبار ألف سارية، و علقت فيه ثريات عليها نقوش و رقوم لا يقدر على وصفها أحد! »:

(۱) در تمام شهر یک مسجد بزرگ است که مانند آن را روی سطح زمین نخواهی دید، و درون آن دیوارهای بسیار عظیمی قرار گرفته که دارای ستونهایی با چراغهای مجلل است که روی آن نقشهایی خط دار ترسیم شده و کسی قادر به توصیف آن نیست!

(۲) در تمام این شهر یک مسجد جامع است که در ربع مسکون نظیر ندارد، و دارای دیوارهایی بزرگ با هزار ستون است، و روی آن چهچراغهایی قرار داده‌اند که نقشهای آن بشکل اعداد رسم شده و کسی قدرت توصیف آن را ندارد!

(۳) در این شهر مسجد جامعی است که مانند آن در معموره زمین وجود ندارد، و در آن هزار ستون از ستونهای بزرگ است، و چهچراغهایی در آن آویخته شده که روی آنها نقش و نگارهایی وجود دارد که احدی قادر به وصفش نیست!

(۴) در شهر همه نوع عمارتی هست که نظیر آن روی کره زمین نمی‌توانی ببینی، و در آن دیوارهایی بزرگ قرار گرفته که هزار ستون دارد، همچنین چراغهایی با نقشها و خطهای بسیار که هیچ کس از عهده وصفش بر نمی‌آید!

۳۴- « كان دافع الإدريسي إلى تأليف كتابه رغبة ملك صقلية في الوقوف على حقيقة العالم بكتاب يطبق له خريطة كروية مصورة! »:

(۱) انگیزه ادریسی در تألیف این کتاب تمایل پادشاه سیسیل بود به داشتن کتابی که با نقشه کروی حقیقت این عالم را برایش ترسیم کند!

(۲) میل و رغبت پادشاه صقلیه به داشتن کتابی که حقیقت دنیا را با نقشه‌ای کروی شکل برایش نشان دهد، سبب شد که ادریسی به تألیف کتابش پردازد!

(۳) الف) انگیزه ادریسی در تألیف کتابش تمایل پادشاه صقلیه بود به مطلع شدن از حقیقت جهان بوسیله کتابی که نقشه‌ای کروی و مصور را برایش طرح‌ریزی کند!

(۴) ادریسی بخاطر علاقه پادشاه سیسیل به آگاهی پیدا کردن از حقایق جهان همراه کتابی که با نقشه‌ای کروی و تصویردار این امر را برایش روشن سازد، کتابش را تألیف کرد!

۳۵- «إنه من أشهر مؤرخي القرن الثالث الهجري، كان يجيد اللغة الفارسية؛ من تصانيفه فتوح البلدان الذي جمع فيه حقائق تاريخية يتعذر العثور عليها في أي كتاب آخر! »:

(۱) او یکی از مورخان در قرن سوم هجری است که بر زبان فارسی مسلط بود، از جمله آثار او کتاب «فتوح البلدان» است که دارای حقایق تاریخی است که در هیچ کتاب دیگری یافته نمی‌شود!

(۲) وی از معروفترین مورخان در قرن سوم هجری است که فارسی را بسیار خوب می‌دانست، از جمله تألیفات او «فتوح البلدان» است که حقایق تاریخی زیادی در آن نهفته است که در هیچ کتاب دیگری پیدا نمی‌شود!

(۳) وی از جمله مورخان معروف قرن سوم هجری است که فارسی را هم خوب می‌دانست، از جمله کتابهای او «فتوح البلدان» است که بعضی حقیقتهای تاریخ در آن آمده که در کتابهای دیگر بسختی می‌توان آنها را یافت!

(۴) او از مشهورترین مورخان قرن سوم هجری است، زبان فارسی را خوب می‌دانست، از تصنیفهای او «فتوح البلدان» است که در آن بعضی حقیقتهای تاریخی را گردآورده که دست یافتن بر آنها در هیچ کتاب دیگری میسر نیست!

۳۶- « هناك آلاف الجمال في مصر يحمل عليها السقاؤون الروايا، و هؤلاء عدا من يحمل جرار الماء على ظهره في الحارات الضيقة التي لا تسير فيها الجمال! »:

- ۱) آنجا هزاران شتر در مصر دیده می‌شوند که آب‌رسانان مشکهای آب را بوسیله آنها جابجا می‌کنند، فزون بر آن افرادی هستند که در کوزه‌های تنگ که شتر از آنها عبور نمی‌کند، مشکهای آب را بر پشت خود حمل می‌نمایند!
- ۲) هزاران شتر در مصر موجود است که ستوران آبکش به کمک آنها آب را حمل می‌کنند، علاوه بر آن اشخاصی هستند که برای منتقل کردن آب از محلات تنگ آن را در کوزه‌های سفالین بر پشت خود حمل می‌کنند!
- ۳) آنجا در مصر هزاران شتر را دیدم که سقاها ظروف آب را بر آنها قرار می‌دادند، و این غیر از کسانی است که آب را بر پشت خود حمل می‌کردند تا از کوزه‌های تنگ که شتر قادر به عبور از آنها نیست بگذرند!
- ۴) در مصر هزاران شتر وجود دارد که سقاها مشکهای آب را بر آنها حمل می‌کنند، و این علاوه بر کسانی است که در محله‌های تنگ که شتران قادر به حرکت نیستند، کوزه‌های آب را بر پشت خود حمل می‌کنند!

۳۷- عین الخطأ:

- ۱) ملك «دارا» أربع عشرة سنة و أساء السيرة في رعيتة؛ دارا چهارده سال سلطنت کرد و نسبت به رعیت خود بسیار بدگمان بود،
- ۲) فقد مله الناس و سئموه فأطلعوا الإسكندر على عورته؛ مردم از او بیزار گشتند، و اسکندر را از نقطه ضعف وی مطلع کردند،
- ۳) فالتقى بالجزيرة و اقتتلا سنة، ثم وثب على دارا رجاله و قتلوه؛ آنگاه در جزیره با هم روبرو شدند و یکسال جنگیدند سپس افراد دارا بر او حمله کردند و وی را کشتند!
- ۴) فأمر الإسكندر بقتلهم، و قال: هذا جزاء من اجترأ على ولي نعمته؛ پس اسکندر دستور قتل آنها را داد و گفت: این جزای کسی است که نسبت به ولی نعمت خود گستاخی کند!

۳۸- عین الخطأ:

- ۱) أراك تقدم رجلاً و تؤخر أخرى و تماطل نفسك؛ می‌بینیم که این پا و آن پا می‌کنی و به خود وعده سر خرمن می‌دهی!
- ۲) فلا أدري هل الجبدن أبطأ بك أم التکذیب بما وعد ربك؛ ندانستم آیا ترس تو را به این کار واداشته یا تردید در وعده خدا!
- ۳) إنني سأقاتلك، فإن كانت لك فغنيمة جلبت إليك؛ با تو خواهم جنگید، اگر نتیجه به نفع تو بود غنیمتی است که به دست تو افتاده است،
- ۴) و إن كانت لي فكانت يدي العليا عليك؛ و اگر نتیجه به نفع من بود من دست بالاتر را خواهم داشت!

-۳۹ عین الخطأ:

(۱) إنّ تقدیر الخراج و جباية أقطار الخلافة العباسية: محاسبة خراج و مالیات و جمع‌آوری آن در قلمرو خلافت عباسی،

(۲) موضوعان يتطرق إليهما هذا الكتاب بدقة: دو موضوعی است که این کتاب به دقت به آنها می‌پردازد،

(۳) و رغم أنّ المؤلف لا يعتمد أسلوباً واضحاً في تأليفه: و علی‌رغم اینکه مؤلف در تألیف آن شیوه واضحی را در پیش نمی‌گیرد،

(۴) فإنه يعدّ من أقدم مؤسّسي الجغرافيا متأثراً بالكتب الإيرانية! اما او از قدیم‌ترین مؤسسات جغرافیایی بشمار می‌آید با تأثیرگذاری بر کتابهای ایرانیان!

-۴۰ «**خطب الإمام الناس فقال: من زعم أنّي رجعت عن الحكومة فقد كذب، و من رآها ضلالاً فهو أضلّ منها!**»
تدلّ العبارة على .....

(۱) ترك الإمام الحكومة خشية المعاندين و المنافقين!

(۲) إلحاح الإمام على بقائه في الحكم و قيادة المسلمين!

(۳) غضبه على من نسب ترك الحكم إلى الضلالة و الغي!

(۴) انسحابه عن الحكومة و تركها للآخرين خوفاً من الضلالة!

-۴۱ «**لا يستوي من يعمر المساجدا و من يرى عن التراب حائدا!**»**عین الخطأ في المفهوم:**

(۱) يرى الذي يميل عن المساجد خوفاً من التراب حائداً عن الذين غير مهتمّ به!

(۲) يرفع من درجة من يزيد لبنة في بناء المساجد مقارناً بمن يرغب عنه!

(۳) يمدح من يجد و يسعى في بناء المسجد و يذمّ من يعرض عنه!

(۴) يقارن بين الذي يقوم بعمارة بيت الله و من لا يهتمّ به!

-۴۲ «**او سفری به آن شهر داشت و با مشایخ و بزرگان آنجا دیدار کرد و کتابهایی برای نوشتن حدیث فراهم آورد!**»**عین الصحيح:**

(۱) كانت له رحلة إلى تلك المدينة و لقي فيها شيوخها و كبارها و جمع كتباً لكتابة الحديث!

(۲) كان قد سافر إلى تلك المدينة و يلتقي مشايخ و كبار المدينة و قد جمع كتباً لبيان الأحاديث!

(۳) إنه أخذ يسافر إلى تلك البلدة و قد لقي بمشايخ و كبار البلدة و يجمع الكتب لكتابة الأحاديث!

(۴) إنه ارتحل إلى تلك البلدة و التقى هناك بكبارها و شيوخها و أخذ يجمع الكتب لرواية الحديث!

-۴۳ «**او کتابش را با ذکر مشخصات هر قطعه‌ای از قطعات کره زمین و قبله ساکنان هر یک از شهرهای آن شروع کرده است!**»:

(۱) شرع في كتابه بتوصيف صفات كلّ قطعات الكرة الأرضية و في قبلة ساكني بلادها!

(۲) إنه أخذ يبتدئ كتابه بذكر صفات كلّ ناحية من نواحي الأرض و قبلة سکان كلّ بلدة منها!

(۳) إنه ابتداءً كتابه بذكر صفة كلّ قطعة من قطعات الكرة الأرضية و قبلة أهل كلّ بلد من بلادها!

(۴) ابتداءً في كتابه بوصف صفات القطعات المختلفة من نواحي الأرض و في قبلة أهالي كلّ مدينة منها!

■ ■ عین الصحیح فی التشکیل (٤٤ و ٤٥)

٤٤ - « انه یکنی عبدالرحمان و امه دجاجة بنت أسماء، ولد بمكة بأربع سنين بعد الهجرة! »:

- (١) أمه — دجاجة — بنت — بعد
(٢) أنه — یکنی — بنت — أسماء — أربع
(٣) یکنی — مكة — أربع — سنين
(٤) عبد الرحمن — دجاجة — ولد — مكة

٤٥ - « كتب إليه عمر أن يجعل الإسكندرية و هؤلاء الثلاث قريات ذمة للمسلمين! »:

- (١) عمر — أن — الإسكندرية — هؤلاء
(٢) يجعل — الثلاث — ذمة — المسلمين
(٣) الإسكندرية — هؤلاء — الثلاث — قريات
(٤) كتب — الثلاث — قريات — ذمة

زبان خارجی (١) با تکیه بر نشر و متون تاریخی

PART A: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence and the then mark the answer on your answer sheet.

- 46- Toghri'l's campaigns in Iraq ----- the caliph of his enemies.
1) relieved 2) rebelled 3) withstood 4) scattered
- 47- After gaining the ----- of the Bughāria and Girā-īLi tribes, Nādir returned to Sarakhs.
1) endeavor 2) dynasty 3) recruitment 4) adherence
- 48- Sebük-Tagin came originally from Barskhan, a ----- whose ruler was one of the Qarluq.
1) conquest 2) nomad 3) settlement 4) subordination
- 49- Instructions were sent to selected provinces, ----- them from taxes for three years.
1) exempting 2) extinguishing 3) dispossessing 4) designating
- 50- Nādir's mother died in -----, but he escaped.
1) status 2) captivity 3) attribute 4) solidarity
- 51- The fierce ----- between these two branches of the Qīnīq was not resolved until 433/1042.
1) ambition 2) hostility 3) expedition 4) disturbance
- 52- He was certainly clever enough to see the value of making a(n) ----- for the support of a man already strong.
1) bid 2) sovereignty 3) confinement 4) assassination
- 53- When the Afghans made a surprise attack, Bābā Alī was killed and his men ----- to Mashhad.
1) sustained 2) waived 3) retreated 4) chastised
- 54- Difficulties arose when an important member of the Saljuq family ----- to be content with a lower position.
1) ceased 2) deprived 3) dismissed 4) interferred
- 55- The two powers, Ottoman and Iranian, were hence forth to ----- permanent ambassadors to each other.
1) design 2) override 3) illustrate 4) accredit

PART B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space and then mark the correct choice on your answer sheet.

In the spring of 463/1071 Alp-Arslan was in northern Syria when he heard the news that Romanus had assembled a vast army at Erzerum and had marched eastwards into Armenia. The sultan was taken by surprise and treated this as a (56) ----- of the truce. With wild exaggeration, Muslim and Christian sources (57) ----- the emperor's army at between 200,000 and one million; more reliable sources say that it included Frankish Russian, Khazar, Pecheneg, Oghuz, and Qipchaq mercenaries, as well as Greeks and Armenians. The pitched (58) ----- which took place at Malāzgird was the first major one that the Turks had ever (59)----- against a Byzantine army. It ended in disaster for the Greeks, the supreme indignity (60) ----- the Basileus by the Muslims. But even in his hour of victory Alp-Arslan did not endeavour to destroy the Byzantine empire.

56-	1) breach	2) disaster	3) deprivation	4) distraction
57-	1) vary numbers of	2) number a variety	3) variously number	4) vary a number of
58-	1) arm	2) pact	3) battle	4) irruption
59-	1) chased	2) ventured	3) confessed	4) maintained
60-	1) was to capture	2) which captured		
	3) being the capture of	4) which was capture of		

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following passage and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4) and then mark the correct choice on your answer sheet.

Passage 1

Toghril's first occupation of Nishāpur, the administrative capital of Khurāsān, elated him. He behaved as independent ruler of the province, installing himself in the sultan's palace in the suburb of Shādyākh and sitting upon Mas'ūd's throne (this last profanation so roused Mas'ūd that he subsequently had the throne broken up). According to the historian of the Saljuqs, 'Imād al-Din, who wrote in 579/1183, Toghril "forbade, gave orders, made grants, levied taxes, administered efficiently, abolished things, ordered affairs correctly, entrusted matters and presided every Sunday and Wednesday over the investigations of complaints". The *khutba* (Friday sermon) was read in his name, and he assumed the royal title *al-Sultān al-Mu'azzam* ("Exalted Ruler"). Despite all this, it is possible that the pro-Saljuq sources which depend on the Malik-Nama exaggerate the degree of Toghril's political sophistication at this time. As late as 430/1039 the Saljuqs still had a great feat of Sultān Mas'ūd's power, and they doubted whether they would be able to hold on in Khurāsān; it seems that they still placed Mas'ūd's name in the *khutba* alongside their own. But at the same time Toghril was in touch with the caliph, employing a *faqīb* as his secretary and envoy from Nishāpūr. After the Dandānqān victory, this man was dispatched to Baghdad with the Saljuqs' *fath-nāma* (formal announcement of victory), a document written on the battlefield with materials salvaged from the abandoned Ghaznavid chancery.

- 61- The passage is mainly about -----.
- 1) the occupation of Nīshāpur
  - 2) the rule of Toghrīl in Khurāsān
  - 3) Nīshāpur at the time of Mas'ūd
  - 4) the significance of khutba during Toghrīl's period
- 62- Mas'ūd got angry because -----.
- 1) his palace was in the suburb
  - 2) it was his last profanation
  - 3) the throne was broken
  - 4) Toghrīl sat on his throne
- 63- The word "assumed" in line 8 is closest in meaning to -----.
- 1) stated
  - 2) named
  - 3) ordered
  - 4) received
- 64- In line 15, "this man" refers to -----.
- 1) Caliph
  - 2) Faqīh
  - 3) Toghrīl
  - 4) Dandānqān
- 65- According to the passage, Mas'ūd -----.
- 1) left Khurāsān in 579
  - 2) was the last Saljuq ruler
  - 3) asked Toghrīl to place his name in khutba
  - 4) was powerful enough to affect the Saljuqs

Passage 2

The year 1730 was at first chiefly taken up with the pursuit of the fleeing Afghans and reconquest of Fārs, followed by that of western Iran and Āzarbāijān. Diplomatic action included sending Rizā Qulī Khān Shāmlū to the Porte, to announce the Shah's restoration to his capital and require the Ottomans' withdrawal from Iranian soil; and 'Alī Mardān Khān Shāmlū to Delhi, to ask the Mughul, Muhammad Shāh, to close his frontiers to Afghan fugitives from Iran, a matter Nādir was able to use later as a *casus belli*. Muhammad 'Alī Khān was appointed Governor of Fārs, and Nādir departed for Dizfūl and the western marches on 8 March for a spring campaign. He met Muhammad Khān Balūch returning from his embassy to the Turks of 1727 on behalf of Ashraf Ghilzai Nādir, although he was later to have cause to regret it, established Muhammad Khān Balūch as governor over the Kūhgīlūya district between Fārs and Khūzistān. In June he retook Hamadān and entered Tabrīz on 12 August. Distant Afsharid kin in Āzarbaijan had not responded to Nādir's blandishments with the enthusiasm he might have expected, but the merchants and notables of Tabriz welcomed him with open arms and pleaded with him to be their guest for the winter.

- 66- The word "that" in line 2 refers to -----.
- 1) year
  - 2) pursuit
  - 3) fleeting
  - 4) reconquest
- 67- According to the passage, Nādir -----.
- 1) attacked Tabrīz in winter
  - 2) conquered Hamadān at least two times
  - 3) sent a poet called Shāmlū to the Porte
  - 4) regretted establishing Balūch as governor
- 68- According to the passage, it is true that -----.
- 1) Nādir was not welcomed Nādir warmly
  - 2) Nādir pursued the Afghans as far as Fārs
  - 3) the Ottomans fled Iran when they met the Shah
  - 4) the Afsharid kin was in a distant place
- 69- The phrase "pleaded with" in line 14 means -----.
- 1) forced
  - 2) asked
  - 3) accepted
  - 4) talked to
- 70- The passage is mainly about -----.
- 1) Nādir's victories in Fārs
  - 2) the events of the 17th century in Iran
  - 3) the Ottomans' occupation of Iranian soil
  - 4) the conquest of western Iran and Azarbāijān by Nādir

Passage 3

When Alp-Arslan obtained the throne, the most immediate problem was to secure it against his uncle Qutlumush b. Arslan Isrā'il. In his claim Qutlumush had voiced the old Turkish idea of seniorate, or the right of the eldest competent male member of the family to have supreme control: "By right, the sultanate should come to me, because my father was the senior and leading member of the tribe." There is no doubt that this argument appealed to many of the Türkmén. Qutlumush raised the standard of revolt at Saveh in 456/1054, accompanied by his brother and by large numbers of Turkmen. Against him, Nizām al-Mulk fitted out for the sultan an army whose chief commanders were, as their names show, slave soldiers; prominent among them was the eunuch Sav-Tegin, who became one of Alp-Arslan's most trusted generals. In this way the two opposing sides exemplified the dual aspect of the Saljuq military and ruling institution: on one side there were the free-ranging, independent, tribally organized Türkmén; and on the other was the new professional army of the sultan, predominantly slave soldiers whose only loyalty was to the sultan, on whom they depended for their salaries or for grants of land. With typical Türkmén disregard for the agricultural economy of the region, Qutlumush devastated the neighborhood of Ray, but was defeated in battle and was afterwards found dead in mysterious circumstances.

- 71- The best title for the passage would be -----.
- 1) Alp-Arslan Kingdom
  - 2) The Power of Türkmén in Iran
  - 3) The Problems of Alp-Arslan
  - 4) The Battle between Alp-Arslan and Qutlumush
- 72- The word "devastated" in line 15 is closest in meaning to -----.
- 1) arrived at
  - 2) occupied
  - 3) destroyed
  - 4) surrounded by
- 73- In line 7, "the sultan" refers to -----.
- 1) Alp-Arslan
  - 2) Qutlumush
  - 3) Nizām al-Mulk
  - 4) Qutlumush's brother
- 74- We can understand from the passage that Qutlumush -----.
- 1) was against his brother
  - 2) had supreme control over the country
  - 3) emphasized age in claiming sultanate
  - 4) has many of the Türkmén as his enemies
- 75- The dual aspect refers to -----.
- 1) sultan and the Turkmen
  - 2) Alp-Arslan against Qutlumush
  - 3) military against the government
  - 4) organizing the Turkmen and slave soldiers